

ת"פ 30504/06/14 - מדינת ישראל נגד ישראל בן איסק מטבייב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 30504-06-14 מדינת ישראל נ' מטבייב

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן
המאשימה
נגד
הנאשם
החלטה
ישראל בן איסק מטבייב

לפני בקשה לביטול כתב אישום מחמת טענות להגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

רקע עובדתי ודיוני

ביום 15/6/14 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירת איומים. על פי הנטען בכתב האישום, בתאריך 13/10/12 ישב הנאשם בצוותא עם מספר נערים בגינה הסמוכה לביתו של המתלונן, שהינו קטין. משהבחין הנאשם כי המתלונן בירך קטינה בשם ח.ג לשלום והניח עליה את ידו, ניגש אליו וביקש ממנו לבוא עמו הצידה. במעמד זה, אמר הנאשם למתלונן שאם לא יעזוב את המקום הוא יפתח לו את הראש. כתב האישום מייחס, איפא, לנאשם עבירת איומים.

קודם להגשת כתב האישום, ביום 29/10/13, הודיעה המאשימה לנאשם במכתב כי הוחלט שלא להגיש כנגדו כתב אישום ולגנוז את תיקו בעילה של חוסר ראיות מספיקות.

כתב האישום הוגש לבסוף, כשבעה חודשים לאחר שנשלחה לנאשם הודעה על סגירת התיק.

בישיבה שנקבעה להקראת כתב האישום ועובר למענה הנאשם לכתב האישום ביקש סניגורו להעלות טענה מקדמית. איפשרתי לצדדים להגיש טעוניהם בכתב.

טענות הנאשם

הנאשם עתר לביטול כתב האישום כנגדו בשלב מקדמי זה.

לטענתו חומר ראיות שהגיע לידי סניגורו מעלה כי בהמשך לאירוע המתואר בכתב האישום הותקף הנאשם על ידי המתלונן אשר חבט בו באופן שהביא לאשפוזו בבית חולים וטיפול רפואי שכלל תפירת פצע. הנאשם טוען כי בגין אירוע זה הוגש כנגד המתלונן כתב אישום המייחס לו עבירה של פציעת הנאשם, ומבקש להדגיש כי התאריך שננקב בכתב אישום שהוגש נגד המתלונן, המאוחר ביומיים ממועד האירוע, שגוי וכי הראיות שבתיק תומכות בכך שמדובר באירוע שאירע ביום האירוע הנקוב בכתב אישום זה.

לטענת הנאשם, נוכח נסיבות אלה, הודע לו ביום 29/10/13 כי התיק כנגדו ייסגר, וזאת לאחר שכתב האישום נגדו הוגש ביום 22/10/13, ואולם המאשימה חזרה בה מעמדתה זו והחליטה לנהל נגדו הליך פלילי.

הנאשם טען כי הסתמך על ההחלטה שלא לנהל נגדו הליך פלילי וכי הסתמכותו זו "נפגעה קשות" כשהתקבלה החלטה החוזרת מההחלטה הקודמת.

הנאשם טען כי פנה למאשימה וביקש הסבריה לשינוי בעמדתה ונענה כי מדובר בטעות.

על כן טען הוא כי התנהלות המאשימה, הן בהחלטתה להגיש נגדו כתב אישום למרות גילו הצעיר (בן 20) והיותו חסר הרשעות קודמות (למעט פסק דין ללא הרשעה בגין עבירה מסוג אחר), והן בהחלטתה לחזור בה מעמדתה שלא להגיש כנגדו כתב אישום ללא טעמים מוצדקים - עומדת בסתירה לעקרונות של צדק והגינות משפטית, ועל כן מצדיקה את ביטול כתב האישום בעניינו.

הנאשם הוסיף וטען כי דין כתב האישום להתבטל, אף משום שהמעשה המיוחס לו על נסיבותיו ותוצאותיו הוא קל ערך באופן המקיים לזכותו הגנת "זוטי דברים" לפי סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובייחוד כאשר המתלונן לא מסר בהודעתו כי הנאשם איים עליו.

כמו כן טען הנאשם כי בנסיבות העניין, המלמדות, לשיטתו, כי הוא "הקורבן האמיתי" באירוע ולא המתלונן ובהתחשב בעובדה כי בינו לבין המתלונן נערכה "סולחה", הרי שמשקלן המצטבר של כל טעמי בקשתו לביטול כתב האישום, מגיע לכדי כינונה של הגנה מן הצדק המצדיקה את ביטול כתב האישום.

טענות המאשימה

המאשימה סבורה כי טעמי הנאשם לבקשה אינם מצדיקים ביטולו של כתב האישום.

המאשימה טענה כי בדקה את נסיבות המכתב שנשלח לנאשם ביום 29/10/13 בו הודע לו על סגירת התיק נגדו, ומצאה שמקורו בטעות. לטענתה, בגין האירוע נפתחו כנגד הנאשם והמתלונן שני תיקים, וכי המלצת התובעת בקשר לנאשם היתה להגיש נגדו כתב אישום וכך אף רשמה בתרשומת הפנימית אלא שעקב טעות חתמה על מכתב סגירה מבלי

שהיתה כוונה לעשות כן.

על כן, טענה המאשימה כי בשום שלב לא הגיעה להחלטה מהותית על סגירת התיק נגד הנאשם, וכי על כן לא נגרמה לנאשם פגיעה מהותית כטענתו, והוא אף לא הצביע על פגיעה שכזו.

לטענת המאשימה אף עומדת לה הפררוגטיבה לשקול מחדש את החלטתה ולפתוח את התיק מחדש, גם כאשר החליטה קודם לכן לסגור את התיק ולא לנהל הליך משפטי. בעניין זה מפנה המאשימה לפסק הדין בבג"צ 6781/96 **אולמרט נ' היועמ"ש**, פ"ד נ(4) 793.

המאשימה טענה כי בעניינו של הנאשם דנן, אין מדובר במקרה בו מתקבלת החלטה לסגור את התיק ולאחר מכן החלטה להגישו מחדש, אלא במקרה בו תובעת המליצה על הגשת כתב אישום אך עקב טעות נשלחה הודעה על סגירת התיק.

באשר לטענת הנאשם להגנת "זוטי דברים" טענה המאשימה כי עניינו אינו חוסה תחת הגנה זו, כי טיבו של המעשה מלמד על איום בוטה וחמור, כי נסיבות האירוע ותוצאותיו שהסתיימו בפגיעת הנאשם בראשו, חמורות, וכי האינטרס הציבורי מחייב העמדה לדין של הנאשם.

עוד טענה המאשימה כי העובדה שנערכה "סולחה" בין הנאשם לבין המתלונן אינה עילה לביטול כתב אישום משום הגנה מן הצדק.

דין והכרעה

טענה להגנה מן הצדק אינה עניין של מה בכך, אשר במסגרתו יכול נאשם להעלות טענות שאינן ממין העניין, ומכל מקום ידוע כי טענה מסוג זה תתקבל רק במקרים חריגים ויוצאי דופן במהותם בהם נוכח בית המשפט לדעת כי בנסיבות המקרה שלפניו, וללא קשר לשאלת אשמתו או חפותו של הנאשם, לא ניתן להבטיח לנאשם משפט הוגן או שיש בניהול המשפט משום פגיעה בעקרונות צדק והגינות.

מקום בו מיוחסת טענה לפגם בהתנהלות הרשות יש לבחון מהותו של הפגם, עוצמתו ומידת פגיעתו באינטרס הציבור למשפט צודק והוגן תוך עשיית איזון אל מול אינטרס אכיפת החוק ובחינת אמצעים מתונים יותר שיאפשרו ניהול משפט חלף ביטולו של כתב האישום.

לא כל התנהלות נפסדת של רשות מצדיקה, אפוא, ביטולו של כתב האישום משום הגנה מן הצדק.

על מנת לבחון המקרה לגופו קבעה הפסיקה בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776, מבחן תלת שלבי לפיו בשלב הראשון יש לזהות את הפגם ומידת עוצמתו, בשלב השני יש לבחון האם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגם יש משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות, ובשלב השלישי ומששוכנע בית המשפט כי ניהולו של משפט בנסיבות שלפניו פוגע פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון אפשרות לריפוי הפגם באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום.

בענייננו טוען הנאשם כי חזרת הרשות מהחלטתה הראשונה שלא להעמידו לדין והגשת כתב האישום כנגדו, חרף אותה החלטה, ומבלי שסיפקה הסברים מניחים את הדעת להתנהלותה זו, פגעה בזכותו להסתמך על ההחלטה הראשונה, במידה המצדיקה ביטול כתב האישום נגדו.

מנגד, טוענת המאשימה, כי אין מדובר בחזרה מהחלטה שלא להגיש כתב אישום נגד הנאשם, אלא בנסיבות בהן החליטה התובעת שבחנה את הראיות להגיש כתב אישום כנגד הנאשם, ומחמת טעות חתמה על מכתב המודיע על סגירת התיק.

לא מצאתי טעם לפקפק בנסיבות שליחת ההודעה על סגירת התיק כנגד הנאשם כפי שנטענות מפי המאשימה, ואני מניח כי אכן יסודה של אותה הודעה בטעות אנוש ולא בשינוי דעתה של הרשות.

אלא שבכך לא די. אמנם טעתה הרשות כשהודיעה לנאשם על סגירת התיק נגדו, אלא שיש בידה הפרורגטיבה לתקן טעותה ולהגיש כתב אישום נגד הנאשם. סמכותה של רשות התביעה, ככל רשות מינהלית, לשנות החלטתה אם משום שנתגלו ראיות חדשות ואם משום הפעלת שקול דעת מחודש אם באשר להערכת הראיות ואם באשר לאינטרס הציבורי שבהגשת כתב האישום- היא סמכות המוקנית לה על פי דין, ובעשותה כן אין היא מפירה חובתה לתקינות מינהלית (ראו בג"צ 844/86 **דותן נ' היועמ"ש**, פ"ד מא(3) 219, וכן ע"פ(ת"א) 70106/078 **בן ינקו שוורץ נ' מדינת ישראל** (פורסם בבנו, ניתן ביום 28/1/09).

עולה מן האמור לעיל, שאם לרשות סמכות לחזור בה מהחלטה להימנע מהגשת כתב אישום, ולאחר עיון נוסף בהחלטה זו מחליטה להגיש כתב אישום, אזי בבחינת קל וחומר סמכותה לתקן טעות של איש רשות אשר טעה. במקרה שלפני פעלה הרשות על פי סמכותה ותיקנה טעותה. במקרה שלפניו אין מדובר בטעות שמקורה בחריגה מסמכות, אלא מדובר בטעות שמקורה בטעות אנוש פשוטה בתכלית. גם אם מדובר ברשלנות של תובעת אשר חתמה על בחוסר שימת לב על מסמך, מקום בו מחויבת היתה לנהוג בהקפדה ובזהירות, גם במקרה זה, אני סבור שתיקון הטעות הוא במוקד ושורש מחויבותה של הרשות כלפי הציבור.

שהרי מה למעשה טוען הנאשם? לפי דרכו ושיטתו, אם הרשות טעתה וגם כשמדובר בטעות בתום לב, או ברשלנות, יש בכך כדי סוף פסוק. טעתה הרשות - האינטרס הציבורי שבהעמדת אדם לדין פלילי ייסוג אחור. האמנם? האם דווקא בכך, דהיינו באי העמדת הנאשם לדין, בשים לב לקיומה של תשתית ראייתית בתיק, אין כדי פגיעה בחובתה של הרשות כלפי הציבור?

הנאשם טען לפגיעה קשה באינטרס ההסתמכות ובציפיות לסופיות עם קבלת ההודעה על סגירת התיק נגדו. ראשית, כאמור לעיל, איני מקבל טענה זו שיש בה כדי להביא לביטול כתב האישום, שנית, מדובר בטענה בעלמא, שאינה מבוססת במידה משכנעת. נאשם לא הצביע כיצד שונה מצבו לרעה עם הגשת כתב האישום, וכיצד, אם בכלל, נפגעה הגנתו וזכותו להליך הוגן, ולא ביסס, למעשה, קשר בין התנהלות הרשות לבין הפגיעה הנטענת בזכויותיו להליך הוגן.

כל האמור מביאני למסקנה כי אין הפגם שמקורו בטעות שבתום לב, או אף ברשלנות בהתנהלות הרשות מצדיק ביטולו של כתב האישום משום הגנה מן הצדק, ואין בחינתו עומדת במבחן התלת שלבי שנקבע בפסיקה. אין בתיקון טעותה של הרשות לפגוע פגיעה חריפה וממשית בנאשם, ולא הוכחה פגיעה בעוצמה זו. כתב האישום מגולל עובדות המלמדות על עבירה חמורה לכאורה, ואין לאפשר ביטולו של כתב האישום באופן שיפגע באינטרס הציבורי באכיפת החוק ובהגנת הציבור עקב טעות אנוש רשלנית שנפלה בידי התביעה ואשר הובילה למכתב שנשלח לנאשם.

הנאשם העלה טענות נוספות, אשר לטענתו מצדיקות את ביטולו של כתב האישום, הן כשלעצמן והן בהצטברותן, לטענה שנדונה ונדחתה כבר לעיל.

טענתו כי הגשת כתב אישום נגדו על אף גילו הצעיר (20 שנים) ועל אף העדר הרשעות בעברו אינה מוצדקת ועומדת בניגוד לעקרונות של צדק והגנות, אינה יכולה להישמע, וראוי אף לומר, בלשון המעטה, כי מוטב אילו לא היתה מועלית. הוא הדין אף באשר לטענה כי כתב האישום ראוי לביטול משום מעשה "סולחה" שנעשה בין הנאשם לבין המתלונן.

באשר לטענת הנאשם כי עומדת לו הגנת "זוטי דברים". הגנה זו אינה טענה מקדמית, אלא טענה לסייג לאחריות פלילית שמקומה בתום המשפט ולא בשלב מקדמי. מכל מקום, בהתייחס לנטען בכתב האישום אודות טיב המעשה ונסיבותיו והאינטרס הציבורי המוגן על ידי העבירה אין אפשרות לקבוע כי מדובר במקרה קל ערך המצדיק ביטולו של כתב האישום משום הגנה מן הצדק.

הנאשם טען עוד כי ביטולו של כתב האישום מוצדק משום שהמתלונן לא מסר בהודעתו במשטרה כי הנאשם איים עליו, וכי הוא, הנאשם, "הקורבן האמיתי" של האירוע. טענות אלה הן טענות המניחות עובדות שאינן חלק מכתב האישום נשוא תיק זה והמסתמכות על עובדות המיוחסות למתלונן בכתב אישום אחר, אינן ניתנות לבירור בשלב מקדמי זה, ועל כן אינן יכולות לבסס טענה מקדמית להגנה מן הצדק.

סוף דבר, הבקשה לביטול כתב אישום מחמת הגנות מן הצדק נדחית.

הדין הקבוע ביום 24/2/15 שעה 14:00 יתקיים על פי ייעודו.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט"ז חשוון תשע"ה, 09 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.